

MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİRMEDE AVRUPA ve TÜRK CUMHURİYETLERİ ile TÜRKİYE ARASINDAKİ ETKİLEŞİM

*Doç.Dr. Ayşe Meral Töreayın

GİRİŞ:

Müzik öğretmenliği,örgün genel müzik eğitiminin hedeflerine ulaşmasında en etkili unsurlardan biridir.Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitimi tarihine bakıldığında, müzik öğretmeni yetiştiren kurum olarak, Cumhuriyet’in kuruluşunu takip eden yıllarda henüz hukuk fakültesi (1925 te), ve konservatuvar (1934 te) gibi pek çok okul açılmamışken’’Ulu Önder Atatürk’ün direktifleriyle 1924 yılında Ankara’da ilkin **Musiki Darümuallimini** adıyla kurulan, kısa bir süre sonra **Musiki Muallim Mektebi** (Müzik Öğretmen Okulu) olarak adlandırılan’’ ve (Uçan,1994) bugünkü GÜGEF müzik eğitimi anabilim dalının da temelini oluşturan okul görülmektedir.

Bu okul zamanla, (1924-1937) ortaegitim düzeyindeki Musiki Muallim Mektebinden,(1937-1978) üç yıllık yükseköğretim düzeyindeki Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesine, oradan(1978-1982) dört yıllık yükseköğretim düzeyindeki Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümüne ve 1982 de üniversiter sisteme geçilmesiyle daha da gelişerek, lisans-yüksek lisans-doktora ve ona eşdeğer sanatta yeterlik düzeyinde eğitim veren Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümüne ulaşmıştır. Ancak, son olarak 1997 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması kapsamında resim-iş eğitimi bölümü ile birleştirilmiş ve ‘’bölüm’’ niteliğinden çıkarılarak ‘’Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’’ na dönüştürülmüştür.

Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitimi veren kurumların sayısı 1960 lı yıllarda ikiye, 1970 li yıllarda dörde çıkararak artmış, bugün ise 21e ulaşmıştır. (Şentürk, 2001)

Günümüzün, siyasi, ekonomik ve teknolojik gelişmelerine bağlı olarak küreselleşen dünyasında, ülkeler arasında kültür ve eğitim alanındaki etkileşim de eskiye oranla daha yoğun yaşanmaktadır. Bu bağlamda özellikle eğitimdeki gelişmeler, yeni eğitim alanları ile öğretim yöntem ve tekniklerinin başka ülkelerde de incelenme, araştırılma, denenme ve uygulanma olanağını sağlamaktır. Buna ulusların kendi kültürlerini diğer toplumlara tanıtma ve yayma çalışmaları ile çokkültürlü (multicultural) toplum anlayışı da eklenince, uluslararası etkileşimin yoğunluğu daha da artmaktadır.

Bilindiği gibi müzik aynı zamanda ‘’iletişim ve etkileşim aracı’’dır. Bu yönüyle de insan yaşamında çok önemli işlevleri vardır. Uluslararası kültür etkinlikleri bu işlevselliğin bireyler ve toplumlar tarafından daha kolay farkedilip hayata geçirilmesine zemin hazırlamakta, yardımcı olmaktadır.

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle tarihin her döneminde Avrupa ile Asya arasında, kıtalar arası farklı kültürlerin aktarımında köprü görevi üstlenmiştir.Bu görev sadece bulunduğu konumdan dolayı değil, aynı zamanda çeşitli Anadolu

uygarlıklarının zengin kültür birikimini barındırıp yaşatarak, komşu ülkelerle paylaşması ve etkileşmesi sonucunda edindiği misyonudur.

*GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğt. Öğr. Üy.

Öte taraftan, 1990 lı yıllarda Türk Cumhuriyetlerinin kurulması ile hızlanan etkileşim, kökleri Orta Asya'ya uzanan Türk kültürünün, Türkiye'deki devamına yeni boyutlar getirerek katkı sağlamakta, Türk Cumhuriyetleri ile Türkiye arasında başta eğitim ve kültür olmak üzere çeşitli alanlarda ülkeler arası işbirliğini ve eşgüdümlü çalışmayı zorunlu kılmaktadır.

Bu etkileşim, 21.yüzyılın hızlı teknolojik gelişmelerine bağlı olarak komşu ülkeleri de aşmakta, küreselleşme adı altında dünyayı küçültmekte ve sonuçta ulusların bir yandan yeni kültürleri tanınmasına, diğer taraftan kendi ulusal kültürlerini dünyanın değişik uluslarına tanıttı benimsenmesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye'nin müzik öğretmeni yetiştirme sisteminde Türkiye ile Avrupa Ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleri arasındaki etkileşim, araştırılıp tartışılması gereken önemli bir konu olarak görülmüş, Avrupa ve Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Eğitimi ve Kültürü kongresinde ele alınması uygun bulunmuştur.

Bildiri, betimsel bir araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre hazırlanmıştır. Veri toplama yöntemlerinde, sözkonusu ülkelerdeki müzik öğretmenliği eğitimine ilişkin Türkçe, İngilizce ve Fransızca yazılı kaynaklar taranmış, ayrıca Almanya, Bulgaristan, Moldova, Türkmenistan ve Azerbaycan müzik öğretmenliği eğitimini bilen ve uzman olarak kabul edilen eğitimcilerle, görüşme tekniğine uygun olarak yazılı görüşme yapıp bulgulara ulaşılmıştır. Avrupa ülkeleri ve Türk Cumhuriyetlerindeki bulgular ayrı ayrı ele alındıktan sonra, bütün olarak yorumlanmış ve tartışılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

I. Müzik Öğretmenliği Eğitimi ve Türkiye'deki Durum

Müzik öğretmenliği eğitimi, bireye belli müziksel davranışlar kazandırmak ve/veya müziksel davranışlarında amaçlı olarak olumlu değişiklikler yapmak görevini üstlenen müzik öğretmenini yetiştirmek için uygulanan, bir meslek eğitimidir.

Bu bakımdan müzik öğretmeni, bireyin müziksel davranışları kazanıp kazanamamasında doğrudan sorumluluğu olan kişidir. Bu yönüyle de toplumların müziksel beğeni ve gelişmişlik düzeylerinde etkin görevler üstlenmiştir. Dolayısıyla amaçlanan müziksel davranışların öğretilme yöntem ve tekniklerini iyi bilip uygulama becerisine de sahip olmalıdır. Yani, yalnız yeterli ve yetkin bir müzisyen değil, aynı zamanda iyi bir eğitici ve öğretici olmalıdır. Türkiye'de 1997 yılından beri uygulanan müzik öğretmenliği programında mesleki formasyonun kazandırılmasına gereken önemin verildiği görülmektedir.

Bazı Avrupa ülkeleri ve özellikle Türk Cumhuriyetlerinde hala özel bir meslek eğitimi olarak düşünülmediği görülen müzik öğretmenliği eğitimine Türkiye'de, hukuk fakültesi ve konservatuvar gibi kurumlardan önce 1924 yılında Ulu Önder Atatürk'ün direktifleriyle açılan **Musiki Darümuallimini** adlı okulda başlanılmıştır.

Burada dikkati çeken önemli husus, performansa yönelik olarak sanatçı ve icracılık eğitimi verilen okulun, yani konservatuvarın, bu okuldan ayrı tutulması ve müzik öğretmenliğinin ayrı bir meslek olduğunun bilincinde olunarak, önceliğin müzik öğretmenliği meslek eğitimine verilmesidir.

Günümüz Türkiye'sinde müzik öğretmenliği eğitiminde uygulanan programlar, ülkenin eğitim ve kültür politikaları ile gelişen dünya koşulları dikkate alınarak sürekli bir değişim ve gelişim göstermektedir.

1.1.Avrupa'da Müzik Öğretmenliği Eğitimi

1981 yılında Frommelt, yayınladığı Avrupa Birliği raporuna göre "her bireyin müzik yeteneğini geliştirip kendisini müzikle ifade edebilmesi gerekliliğine rağmen, ne yazık ki Avrupa'da müzik eğitimi, eğitim kurumlarında ve müzik eğitimcisi yetiştirmede istenilen düzeyde değildir" diyerek, "o yıllardaki müzik öğretmeni yetiştirme işinin genellikle çok da ciddiye alınmadığını" belirtmiştir.(Spelman and Killeavy,1988)

Ayrıca, İrlanda'da 1976 yılında "Irish National Teachers' Organisation" İrlanda Ulusal Öğretmenler Birliği tarafından yapılan bir araştırmada sınıf öğretmenlerinin ancak %51 inin müzik dersi verirken kendisini mutlu ve yeterli gördüğünü belirtmiştir.1977 ve 1980 yıllarında yapılan benzer araştırmalar ise müzik öğretmenlerinin bu dersi hayata geçişlerini yeterli bulmadıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ancak, daha sonraki araştırmalar, örneğin 1985 yılında Herron yayınladığı Arts Courcil Deaf Ears adlı raporda genel müzik eğitimi yanında müzik öğretmeni eğitiminde, eğitim fakültelerine giren adayların durumlarının eskiye oranla çok daha iyi, yetişmiş ve hazır olduğunu belirterek, İrlanda'da genel ve mesleki müzik eğitiminde kısa zamanda alınan mesafe hakkında ipuçları vermektedir.

Bildiri için yapılan araştırma bulgularına göre Almanya'daki mesleki müzik eğitimine bakıldığında, 'konservatuvar ve müzik akademisi olmak üzere mesleki müzik eğitimi veren iki tür müzik eğitim kurumu olduğu görülmektedir. Konservatuvarların, gymnasiumlara paralel olarak 10-13 yaşlarından itibaren, çocuğun müzik yeteneğini geliştirmek amacına yönelik, en fazla 4 yıl müzik eğitimi verilen okullar olduğu, mezun olanlardan müziği meslek olarak seçmek isteyenlerin ancak, ya müzik akademilerinin (müzik hochschule) okul müziği (schulmusik) bölümüne giderek müzik öğretmeni olabileceği, ya da bireysel performans/sanatçılık bölümlerine giderek sanatçı olabilecekleri elde edilen bulgulardandır.

Burada dikkati çeken durum, konservatuvar programlarının çocuğun müzik yeteneğini geliştirmek üzere hazırlanması ve ortaöğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi vermesinin yanında, müzik öğretmeni veya profesyonel icracı (sanatçı) olmak için ayrıca müzik hochschule diye adlandırılan müzik akademileri/müzik yüksek okullarından mezun olmak gerekliliğidir. Yani konservatuvarların öğrenciye meslek kazandırmadığı, ancak mesleğe hazırlık eğitimi verdiği görülmektedir.

Bulgulara göre, Almanya'da konservatuvara gitmeden önce çocukların, ilköğretim kurumları olan gymnasiumlarda, zorunlu müzik dersleriyle birlikte koro çalışmaları yaptıkları görülmektedir. Ayrıca bulgular, ülkede müzik eğitimine erken yaşlarda özel derslerle başlama geleneği sonucunda, öğrencilerin mutlaka blokflüt çalmaları, istisnasız olarak nota okumaları, yürüyüş marşlarını ve okul şarkılarını söylemeyi bilmeleri, onları ileride konservatuvar eğitimine hazırlamada etkili ve yönlendirici olduğunu düşündürmektedir.Bu durum da müzik öğretmenliği eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin temel müzik eğitimine zaman harcamadan, doğrudan

mesleki müzik eğitimine yoğunlaşmalarına, dolayısıyla müzik öğretmenliği düzeyini yüksek tutmalarına olanak sağlamakta olduğu varsayımına ulaştırmaktadır.

Araştırma bulgularına göre, müzik öğretmenliği eğitimi veren okullara girebilmek için müziksel davranışları kazanmış olmanın yanında, normal lise diplomasına da sahip olmak gerekliliği vardır. Çünkü, müzik öğretmenliğinin gerektirdiği tüm kültür derslerini lise düzeyindeki bu okullarda alıp, mesleki müzik eğitimi kapsamında müzik öğretmenliği eğitimi derslerine yoğunlaşmak amaçlanmaktadır.

Almanya'da uygulanan müzik öğretmenliği programlarıyla, Türkiye'dekiler karşılaştırıldığında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinden kaynaklanan önemli farklar ortaya çıkmaktadır. Orada öğrencilerin en azından bir müzik aletini çalarak geldikleri, temel müzik eğitimi kapsamında da pek çok müziksel davranışı kazanmış oldukları görülmektedir. Alman müzik tarihine bakıldığında en iyi müzik eğitimcilerinin **kantor** denilen papaz müzisyenlerden çıktığı görülmektedir. Yani Almanya'da müzik öğretmenliği bir bakıma dini müzikle ortaya çıkmış, kiliselerde başlayan müzik eğitimi zaman içinde kurumsallaşarak yaygınlaşmıştır. Araştırmada, uygulanan müzik öğretmeni yetiştirme modelinin Alman eğitim ve kültür bakanlıkları tarafından kendi ülkeleri için geliştirildiği görülmektedir. Ayrıca bu modelin bazı Avrupa ülkelerinde de uygulanmakta olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırma, Alman müzik eğitimi ve kültür politikalarının, başka Avrupa ülkelerindeki kültürel faaliyetlerden, kendine özgü çok standart ve köklü kültürel yapısı olması nedeniyle pek fazla etkilenmediği sonucunu da ortaya çıkarmıştır. Buna en uygun örnek, hiç bir yabancı enstrumana kendi müzik kültürlerinde yer vermemeleridir. Öte yandan, genel müzik eğitiminde farklı bir okul müziği sistemi geliştiren Carl Orff'un pek çok ülke müzik eğitimine yeni bir model oluşturduğu gerçeğinden hareketle, gelişmiş müzik eğitim sistemleri ile başka ülke müzik eğitimlerini etkilemekte oldukları söylenebilir." (Arman, 2002)

Araştırmaya göre, "Bulgaristan'ın müzik eğitimi sisteminde iki yöntem olduğu görülmektedir. Birinci sistemde, ilkokuldan itibaren yatılı olarak 11 yıl müzik eğitimi verilip (lise sona kadar) isterlerse konservevara, durumları çok iyi olanlar da isterlerse yurt dışında lisans eğitimlerine devam ederek sanatçı olmaktadırlar.

İkinci sistemde ise anaokulundan başlayan normal okullara paralel, devletin açtığı ve kurs sistemi gibi, önceleri ücretsiz, şimdi ise sembolik bir ücret karşılığında lise sona kadar devam edilebilen müzik okulları olduğu görülmektedir." (Öztürk, 2002)

Bulgaristan'daki müzik öğretmeni yetiştirme modelinde eski Sovyetler Birliği eğitim sisteminin etkisi görülmektedir. Yılmaz, (1994) araştırmasında müzik öğretmenliği eğitiminin üniversitelerin eğitim fakültelerinde veya eğitim yüksek okullarında gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Ayrıca, bu okulların okul öncesi ve ilkokul müzik öğretmeni yetiştirdiği, Sofya Devlet Konservatuvarına bağlı olan Filibe Müzik Pedagoji Enstitüsünde ise ortaokul müzik öğretmeni eğitimi verildiği belirtilmektedir.

Aynı araştırmadan elde edilen bulgulara göre, ortaokul müzik öğretmeni yetiştiren Filibe Müzik Pedagojisinde klasik batı müziği, Bulgar halk müziği ve koreografi ağırlıklı müzik eğitimi olarak üç ayrı bölüm vardır. Bu bölümlerde

okuyan öğrencilerin çoğu müzik lisesinden mezun, diğerleri de en az onlar kadar özel ders veya kurslarla müzik eğitimi almış öğrencilerdir. (Yılmaz,1994)

Bu bildirinin veri toplanması sırasında elde edilen bulgulardan, Bulgaristan müzik eğitimi modelindeki, olabildiğince erken yaşlarda başlanılan müzik eğitiminde öncelikle amacın, çocuğu müzik yapmaya yöneltmek ve bol bol şarkı söyleterek sıklıkla müzik yetenek ve zevkini geliştirmek olduğu ortaya çıkmıştır.

Bulgaristan'daki kültür ve eğitim etkinliklerinin karşılıklı olarak her iki ülkeyi etkilediği görüşü de araştırmada elde edilen bulgulardandır. Buna örnek olarak çeşitli koro ve orkestra turnelerinden sonra, yapılan müzik türüne ilginin devam etmesi gösterilmektedir. Özellikle sınırların açılmasıyla önceleri yasal olmayan yollardan Bulgaristan'a giren Türkiye'deki bazı kaset ve CD lerin, rahatlıkla Bulgar resmi ve özel yayın kuruluşlarında yayımlandığı gerçeği, bu etkileşimin bir başka boyutunu göstermesi açısından önemli bir ipucu olarak düşünülmektedir. "(Öztürk,2002)

Diğer birçok Avrupa ülkesinde müzik öğretmenliği eğitimi, pedagojik formasyon veren eğitim fakülteleri veya onlara denk yüksek okullar tarafından verilmekte olup, burada hemen hemen hepsinde ortak olan durum, mesleki müzik eğitimine güçlü bir şekilde hazırlayan ön hazırlık okullarının olduğu gerçeğidir.

Aynı zamanda Avrupa'da bir çok ülkede,"Erken Müzik Eğitimciliği", "İlköğretim Okulları Müzik Öğretmenliği", "İlköğretim İkinci Kademe + Ortaöğretim Müzik Öğretmenliği"...gibi eğitimin tür ve düzeyine göre birbirlerinden az çok farklı biçimde adlandırılıp nitelendirilen çeşitli öğretmenlik modelleri uygulanmaya geldiği bilinmektedir.(Uçan,1999)

1.2.Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Eğitimi

Türk Cumhuriyetleri olarak adlandırılan eski Sovyetler Birliğine bağlı ülkelerdeki müzik eğitimi sistemi, bireyi olabildiğince erken yaşlarda müzik eğitimiyle buluşturarak, ona yetenek ve becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda devletin resmi okullarının yanında her çocuğun rahatlıkla devam ederek, yeteneğini geliştirebileceği müzik okullarını Azerbaycan, Türkmenistan, Kırgızistan ve Kazakistan gibi Türk Cumhuriyetlerinde görmekteyiz.

Azerbaycan'da müzik öğretmenliği eğitimi, "eğitim fakültelerine bağlı pedagoji enstitülerinde verilmektedir. Azerbaycan bağımsızlığını kazanmadan önce bu enstitülere beş ve yedi yıllık müzik okulunu bitirenler girmektedirken, son yıllarda genel lise mezunlarına da bu hakkın verildiği görülmektedir.

Azerbaycan'daki müzik eğitimcisi yetiştirme sisteminde yedi yıllık müzik okulu ile başlayan eğitim, dört yıllık müzik kolejiyle (orta ihtisas eğitim okulu) devam etmektedir.Buradan pedagojik enstitüye devam eden ilköğretim,ortaokul ve liselere müzik öğretmeni olmakta, konservatuvara giderse profesyonel sanatçı olmaktadır Bunların içinden de çok iyi durumda olanlar konser sanatçısı olurken, diğerleri dört yıllık müzik kolejlerine öğretmen olma hakkını elde etmektedirler."(Demirova;2002)

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, "Türkmenistan'ın müzik öğretmenliği eğitimi de diğer Türk Cumhuriyetleri ve Balkan ülkeleri gibi Sovyetler Birliği sisteminin özelliklerini taşımaktadır. İki ayrı müzik eğitimi sistemi oluşturulan Türkmenistan'da, birinci sistemde; normal okullara paralel olarak sekiz yıllık müzik ilkokullarını takip eden ve 17-18 yaşlardan itibaren eğitim veren, dört yıllık müzik ortaokulları bulunmaktadır. Şan ve koro bölümleri bu müzik okullarında başlamakta ve toplam 12 yıl müzik eğitimi verilmektedir. İkinci sistemde ise kesintisiz 10 yıl devam eden müzik okulu bulunmakta ve 6 yaşında başlatılan müzik eğitimi 16-17 yaşında sona ermektedir. Bu iki sistem arasındaki en önemli fark, ilk sistemin 8+4 yıl olarak kesintili olmasına karşı, ikincisinde hiç ara vermeden 10 yıl devam etmesidir.

Her iki sistemden de mezun olan bireyler isterlerse konservatuvara giderek 5 yıl okumakta ve sanatçı olabilmektedirler. Konservatuvara devam etmeyenler ise müzik öğretmeni olarak görev almaktadırlar.

Burada dikkati çeken en önemli husus, Türkmenistan'da müzik öğretmenliği eğitimi gibi bir kurum veya programın eğitim sistemi içinde yer almayışı ve **iyi çalan iyi çaldırır, iyi söyleyen iyi söyler** gibi bir düşüncenin hakim olmasıdır. Bu da müziksel davranış kazandırmanın öğretmenlik formasyonu gerekliliğine fazla önem verilmediğini göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre, Türkmenistan'daki eğitim ve kültür faaliyetlerinden Avrupa ülkeleri ve Türkiye'nin karşılıklı olarak etkilendiği anlaşılmaktadır. Ancak, halen uygulanmakta olan eğitim sisteminin Rus komünist rejimi tarafından yerleştirildiği yıllarda Avrupa ülkelerinin Türkmenistan müziğinden etkilendiği, şimdilerde ise tersine bir etkileşim olduğu da elde edilen bulgulardandır." (Muhatov, 2002)

Araştırmanın Moldova cumhuriyetine ilişkin bulgularında ise, "Bulgaristan'daki müzik eğitimi sistemine çok benzeyen bir model olduğu görülmektedir. 7+4 yıllık müzik okullarından mezun olan öğrenciler, bu okullara müzik öğretmeni olabilmektedirler. Diğer taraftan 10 yıllık lise ve müzik lisesini bitirenlerin devam edebileceği eğitim fakülteleri müzik bölümleri mevcuttur. Eğitim fakülteleri ilk ve ortaokullarla liselere müzik öğretmeni yetiştirmektedir.

Elde edilen bulgulardan, 7+4 yıllık müzik okullarını bitirenlerden devam etmek isteyenlerin konservatuvarlara giderek sanatçılık için ileri düzeyde performans eğitimi almakta oldukları belirlenmiştir.

Araştırmada, Moldova'daki müzik eğitimi sisteminin Sovyet Rusya modelinden örnek alınarak oluşturulduğu, ancak son yıllarda Romanya ile daha çok etkileşim içinde bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bir Balkan ülkesi olan Moldova'nın özellikle halk müziğinde, diğer Balkan ülke halk müziklerinin etkisi olduğu, ancak ülkenin kendi içine dönük ve kapalı yapısı nedeniyle Türkiye ve diğer ülkelerin kültür ve müzik faaliyetlerinden çok fazla etkilenmediği de edinilen bulgulardandır.

Türk Cumhuriyetlerindeki müzik eğitimi sisteminde ortak olan bir başka husus da, mesleki müzik eğitiminde ağırlıklı olarak klasik müzik eğitiminin yanında, geleneksel halk müziği, pop, caz gibi diğer türlerin eğitiminin de verilmesidir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Müzik öğretmeni yetiştirmede, Avrupa ve Türk Cumhuriyetleri ile Türkiye arasındaki etkileşim bağlamında araştırmadan çıkan sonuçlar şöyle sıralanabilir.

1.Toplumların gelişmesinde müzik ve kültürel kalkınmanın önemi nedeniyle, müzik öğretmenliği mesleğine büyük sorumluluk ve görevler düşmektedir.

2.Türkiye’de müzik öğretmenliği eğitiminin Cumhuriyet’le başlayan aydınlanma hareketleri çerçevesinde öncelikle ele alınması, günümüz Türkiye’sinin müzik eğitim ve öğretimine sağlam bir temel oluşturmuştur.

3.Çağdaş eğitim anlayışıyla daha da geliştirilen Türkiye’deki müzik eğitimcisi yetiştirme sistemi, kuruluş yıllarında örnek aldığı Avrupa müzik eğitim sistemlerini, kendi eğitim ve kültür politikaları ile çağın gereklilikleri doğrultusunda daha da geliştirerek bölgesinde örnek olma yolundadır.

4.Türkiye bulunduğu coğrafi konumu nedeniyle pek çok alanda olduğu gibi, müzik öğretmeni yetiştirme modelindeki etkileşimde, Asya ile Avrupa arasındaki bağlantıyı sağlamakta ve kendi koşullarına en uygun olan modeli oluşturma çabası göstermektedir.

5.Araştırmadan, Avrupa ülkeleri ve Türk Cumhuriyetlerinde uygulanan müzik eğitimi sistemlerinin en önemli ortak özelliğinin, müzik eğitimine olabildiğince erken yaşlarda başlayarak uzun bir süre hazırlık döneminden sonra müzik öğretmenliği formasyonu kazandırılması (Türkmenistan haricinde) sonucu çıkmıştır.

6.Bazı Türk Cumhuriyetlerinin eğitim sisteminde yapılan değişikliklerin, Türkiye’de uygulanan modelin örnek alınmasıyla gerçekleştirildiği de çıkan sonuçlardandır. Örn:Azerbaycan pedagoji enstitülerinin müzik bölümlerine eskiden yalnızca 5 ve 7 yıllık müzik okulunu bitirenler alınmakta iken, Perestroykadan sonra Türkiye’de uygulanan üniversiteye giriş sistemi örnek alınarak, genel lise mezunu öğrencilerin bu eğitimi almasına da olanak tanınmıştır.

7.Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumların çekirdeğini oluşturan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD, öğretime açıldığı 1924 ten bu yana ‘‘kendi alanında Avrupa, Asya ve Dünya’da ilkler arasındadır.’’(Uçan,1994) Bu köklü geçmişi O’nu bazı Avrupa va Asya ülkelerinde düzenlenen bilimsel ve sanatsal çalışma topluluklarına katılma olanağı sağlamaktadır. Bu bağlamda 1990 yılında Almanya’nın Lübeck kentinde yapılan Avrupa Müzik Eğitimi Forumu’na çağrılı olarak, 1997 yılında Viyana’da yapılan Arge-Süd (Avrupa Ülkeleri Müzik Eğitimi Uluslararası Çalışma Topuluğunun 19.kongresine de Prof.Dr.Ali Uçan’n temsil etmesiyle katılmıştır.

Bu ve benzeri uluslararası bilimsel ve sanatsal etkinliklerin,Türkiye ve diğer katılımcı ülke müzik öğretmenliği modelleri başta olmak üzere çeşitli kültür ve müzik sorunlarını tartışma ortamına taşıyarak birbirlerinden esinlenmelerine neden olacağı herkes tarafından bilinen bir geçektir.

Sonuç olarak; 21.yy da yaşanan teknolojik gelişmeler sonucunda daha da kolaylaşan uluslararası iletişim ve buna bağlı olarak ortaya çıkan küreselleşme çalışmaları, toplumların ulusal kimlik ve kültürün korunması adına gösterilen her türlü çabaya karşı, kültür ve müzik politikalarını da etkilemektedir.

Burada özellikle müzik eğitimcilerine düşen önemli görev, Ulu Önder Atatürk'ün gösterdiği çağdaşlaşma yolunda Türk toplumunun sahip olduğu kültürel değerlere sahip çıkarak, onu uluslararası paylaşım ve etkileşimde güçlü kılmaktır.

KAYNAKLAR

Uçan Ali,1994,**Kuruluşunun yetmişinci yılında ve ikibinli yılların eşliğinde Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü ve Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitimi** GÜGEF Dergisi Yeni Dönem Özel Sayı s.3

Uçan,Alı,1999,**Müzik Öğretmenliğinde Model Arayışları ve Eski-Yeni Müzik Öğretmenliği Modelleri** Orkestra Dergisi,yıl:38 sayı:300 s,30 Mart 1999 Yenilik Basımevi San ve Tic.Ltd.Şti.İstanbul

Şentürk,Nezihe,2001,**Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar** GÜGEF Dergisi cilt 21,sayı 2 (2001)135-142

Arman,Edip,2002,**Ankara Devlet Opera Sanatçısı,** yazılı görüşme

Brenden Spelman and Maureen Killeavy,**Music Standart and Dispositions of Students Entering a College of Education,** 1988, Dublin (ED305272 ULAKBİM+OBES)

Demirova,Güler,2002,**Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğr.Gör.** yazılı görüşme

Yılmaz,Nilüfer,**Türkiye’deki İlk ve Ortaokullarda Müzik Eğitimi ile Bulgaristan’daki İlk ve Ortaokullarda Müzik Eğitiminin Karşılaştırılarak İncelenmesi** YayınlanmamışYüksek Lisans Tezi GÜFBE 1994,s,48 Ankara

Öztürk,Birsen,2002, **GÜEBE Müzik Eğitimi ABD Doktora Öğrencisi** yazılı görüşme

Muhatov,Serdar;2002,**GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD Öğr.Üy.** yazılı görüşme